

ЛІТЕРАТУРА:

1. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку : дисертація ... канд. юрид. наук, спец.: 12.00.07. Суми: СумДУ, 2017. С. 218.
2. Шестаков С. В. Адміністративно-правовий статус працівника міліції : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Харків, 2003. С. 205.
3. Мартинов М. Д. Адміністративно-правове забезпечення діяльності територіальних органів внутрішніх справ України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2010. С. 23.
4. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 04.05.2024).
5. Стеценко С. Виконавча влада та роль Конституції України в організації її діяльності. Юридична наука і практика. 2011. № 2. С. 67–72.
6. Бабич О. Виконавча влада та її місце в системі державної влади. Збірник наукових праць Держава і право. 2010. Випуск 50. С. 302-309.
7. Дніпров О. Формування поняття, ознак та характеристик під час становлення і розвитку виконавчої влади в Україні. Актуальні проблеми правознавства, № 1(2). 2020. С. 36-41. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/993>.

ЩОДО ОСНОВ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СУДОВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ

Лимонько А.О.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Колеснікова М. В

к. ю. н., доцент

кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського державного університету

Визначаються чотири основні сфери застосування терміну "адміністративний процес". Ці сфери включають порядок розгляду справ в адміністративних судах (адміністративне судочинство), порядок виконавчої влади щодо підготовки та прийняття нормативних та індивідуальних адміністративних актів (позитивний або управлінський

адміністративний процес), порядок розгляду скарг приватних осіб органами виконавчої влади (квазіюрисдикційний адміністративний процес) та порядок застосування заходів адміністративного примусу (юрисдикційний адміністративний процес). Висновок зазначає, що оскільки ці чотири сфери суттєво відрізняються за якісними ознаками, найбільш обґрунтованим варіантом застосування терміну "адміністративний процес" є його розповсюдження виключно на сферу адміністративної юстиції. Це пояснюється вітчизняною історією та, головне, загальносвітовою практикою [1].

Існують два підходи до визначення адміністративного процесу та адміністративного процесуального права. "Вузкий" підхід обмежує їх виключно сферою адміністративного судочинства. Зокрема, за цією концепцією вони регулюють правові відносини, що виникають в процесі адміністративного судочинства. "Широкий" підхід, на відміну від цього, розглядає адміністративний процес як систему суспільних відносин між органами влади та фізичними чи юридичними особами у сфері публічних відносин. Цей підхід підтримується вченими, такими як Е.Ф. Демський, який визначає адміністративний процес як систему відносин між органами влади та особами з приводу реалізації прав і свобод громадян в сфері публічних відносин [2].

У юридичній літературі можна виділити принаймні два основні підходи щодо визначення адміністративного процесуального права: широкий і вузький. Проте, аналіз положень Кодексу адміністративного судочинства України (КАСУ) в різних редакціях свідчить на користь концепції широкого розуміння адміністративного процесуального права [3].

Законодавство про адміністративне судочинство визначається як система взаємопов'язаних та взаємодіючих джерел судового адміністративно-процесуального права. Ці джерела включають міжнародні договори, на які надана згода Верховною Радою України, Кодекс адміністративного судочинства України та закони України, які містять адміністративно-процесуальні норми.

Джерелами судового адміністративно-процесуального права також є Конституція України та підзаконні нормативно-правові акти, які класифікуються як нормативно-юридичні. Крім того, до цих джерел відносять рішення Конституційного Суду України та постанови вищих судових інстанцій. Судові рішення, а також правові позиції, викладені у рішеннях Європейського суду з прав людини, можна розглядати як праксеологічні джерела, тобто судові прецеденти [4].

Важливо відзначити, що судова практика, викладена у рішеннях і постановах вищих судових інстанцій, може розглядатися як додаткове джерело адміністративного процесуального права в Україні. Також в систему джерел вводиться інноваційне поняття

судового прецеденту, яке визначається через введення інституту типових справ та можливість залучення експертів з питань права до адміністративного процесу. Ці елементи сприяють розвитку правової доктрини як ще одного джерела судового адміністративно-процесуального права в Україні.

Принципи судового адміністративного процесу взаємодіють та утворюють структуровану систему, де кожен принцип виконує свою функцію, одночасно зберігаючи взаємозв'язок, обумовлений спільною метою та завданнями адміністративного судочинства. Серед усіх принципів судового адміністративного процесу важливою роллю і змістовним впливом на інші принципи є принцип верховенства права [5].

Для ефективного захисту прав та забезпечення належної поведінки суб'єктів владних повноважень важливе використання не лише імперативного методу, характерного для субординаційних та реординаційних відносин, але й диспозитивного методу, що базується на паритетних принципах та властивий координаційним відносинам. Принципи "рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом", "змагальність сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі" прямо визначають необхідність використання засобів диспозитивного регулювання в судовому процесі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авер'янов В.Б. Становлення нової доктрини українського адміністративного права. Юридичний вісник України. 2007. №28.14-20 лип. С. 1-5.
2. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України : навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 496 с.
3. Кодекс адміністративного судочинства України. Аналіз судової практики. Вищий адміністративний суд України ; за ред. О. М. Пасенюка ; упоряд.: О. Н. Панченко, В. П. Базов. К. : Істина, 2010. 360 с.
4. Корецький І., Братель С. Місце процесуальної практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. С. 114-119.
5. Щодо характеристики верховенства права як принципу адміністративного судочинства див: Крусян А.В. Верховенство права як принцип адміністративного судочинства. Правове життя сучасної України: у 2-х т.: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (м. Одеса, 17 травня 2019 р.) / відп. ред. Г.О. Ульянова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2019. Т. 2. С. 14-17